

Θεωρία Λογοτεχνίας και πολιτισμική κριτική

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	<u>Τμήμα Γλωσσικών και Διαπολιτισμικών Σπουδών</u>		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	KO3500	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία Λογοτεχνίας και Πολιτισμική Κριτική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>Σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕ Σ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/courses/GDIA_U_179/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Γενικός στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές στα αντικείμενα της θεωρίας της λογοτεχνίας και πολιτισμικής κριτικής και να τους εξοικειώσει με τις βασικές έννοιες και τις μεθόδους ορισμένων από τις κυριότερες τάσεις τους.

- Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές αναμένεται να έχουν αποκτήσει: εξοικείωση με τις βασικές αρχές της Θεωρίας της Λογοτεχνίας καθώς και με ειδικότερα ζητήματα ερμηνείας των λογοτεχνικών κειμένων

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο

Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη

εργασία

Ομαδική

εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και

επαγωγικής σκέψης

Το μάθημα αποσκοπεί στην καλλιέργεια των παρακάτω ικανοτήτων:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

- ικανότητα να αξιοποιούν τις έννοιες και τις μεθόδους της Θεωρίας της Λογοτεχνίας για να κατανοούν και να ερμηνεύουν τα λογοτεχνικά κείμενα καθαυτά, αλλά και τη λειτουργία τους στο ευρύτερο πεδίο του πολιτισμού
 - συζητούν τις δυνάμεις και τις αδυναμίες των διαφορετικών θεωρητικών προσεγγίσεων
 - αντίληψη του πώς η θεωρία επηρεάζει τη μελέτη της λογοτεχνίας
 - κατανόηση της χρησιμότητας της διεπιστημονικής προσέγγισης της λογοτεχνίας
- εξοικείωση με τις βασικές αρχές συγγραφής εργασιών πάνω σε λογοτεχνικά και πολιτισμικά κείμενα και έρευνας πάνω σε ένα συγκεκριμένο θέμα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στις βασικές σχολές θεωρίας της λογοτεχνίας και πολιτισμικής κριτικής του 20ού αιώνα (φορμαλισμός, δομισμός, σημειωτική, μεταδομισμός, μαρξιστική κριτική, Σχολή της Φρανκφούρτης, φεμινιστική κριτική, ψυχαναλυτική κριτική, θεωρία της πρόσληψης, νέος ιστορισμός, μετα-αποικιακή κριτική). Στόχος του είναι η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με τα βασικά θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία για την προσέγγιση της λογοτεχνίας και των πολιτισμικών «κειμένων», πρακτικών και φαινομένων. Ειδικότερα, το περιεχόμενό του μαθήματος είναι το εξής:

- Ορισμός της Θεωρίας της Λογοτεχνίας και της Πολιτισμικής Κριτικής ως επιστημονικών αντικειμένων: αποσαφήνιση των εννοιών «λογοτεχνία», «θεωρία της λογοτεχνίας», «πολιτισμική κριτική», «υψηλή και μαζική κουλτούρα» κλπ.

Ιστορική εξέλιξη της Θεωρίας της Λογοτεχνίας και Πολιτισμικής Κριτικής

- Φορμαλισμός
- Νέα Κριτική
- Δομισμός
- Αφηγηματολογία
- Μεταδομισμός και Αποδόμηση
- Μαρξιστική κριτική
- Σχολή της Φρανκφούρτης
- Ψυχαναλυτική κριτική
- Φεμινιστική κριτική
- Μεταποικιακή κριτική
- Αναλυτική παρουσίαση των παραπάνω θεωριών της λογοτεχνίας και η εφαρμογή τους σε λογοτεχνικά κείμενα (πεζά και ποιητικά)

ΤΡΟΠΟΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

*Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ
αποστάσεως
εκπαίδευση κ.λπ.*

Πρόσωπο με πρόσωπο

<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p> <p><i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>I. Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προβολές παρουσιάσεων τύπου PowerPoint - Παρουσιάσεις Video <p>II. Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class - Επικοινωνία μέσω e-mail 													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p><i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="683 568 1018 678">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1018 568 1361 678">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="683 678 1018 748">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1018 678 1361 748">23 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 748 1018 898">Κριτική συζήτηση σεμιναριακού τύπου στην τάξη και ασκήσεις εφαρμογής</td> <td data-bbox="1018 748 1361 898">10 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 898 1018 1048">Αυτόνομη μελέτη λογοτεχνικών κειμένων & προαιρετική εργασία</td> <td data-bbox="1018 898 1361 1048">30 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1048 1018 1182">Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις</td> <td data-bbox="1018 1048 1361 1182">62 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1182 1018 1384">Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td data-bbox="1018 1182 1361 1384">125 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	23 ώρες	Κριτική συζήτηση σεμιναριακού τύπου στην τάξη και ασκήσεις εφαρμογής	10 ώρες	Αυτόνομη μελέτη λογοτεχνικών κειμένων & προαιρετική εργασία	30 ώρες	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	62 ώρες	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125 ώρες
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Διαλέξεις	23 ώρες													
Κριτική συζήτηση σεμιναριακού τύπου στην τάξη και ασκήσεις εφαρμογής	10 ώρες													
Αυτόνομη μελέτη λογοτεχνικών κειμένων & προαιρετική εργασία	30 ώρες													
Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	62 ώρες													
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125 ώρες													
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά</i></p>	<p>I. Γραπτή τελική εξέταση η οποία περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής (30% της συνολικής βαθμολογίας) • ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης και ερωτήσεις ανάλυσης και κριτικού σχεδιασμού (70% της συνολικής βαθμολογίας) <p>II. Συγγραφή προαιρετικής εργασίας</p> <p><i>Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται ρητά κατά τη διάρκεια της πρώτης εισαγωγικής διάλεξης. Επίσης, είναι διαθέσιμα στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass του πανεπιστημίου, στην περιγραφή του μαθήματος.</i></p>													

προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:
Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

- Βελούδης, Γιώργος. *Γραμματολογία: Θεωρία Λογοτεχνίας*. Αθήνα: Πατάκης, 2011.
- Γερακίνη, Αλεξάνδρα. *Φορμαλισμός, Νέα Κριτική και Δομισμός: Μια Κριτική Προσέγγιση στις Κειμενοκεντρικές Θεωρίες της Λογοτεχνίας. Έρκυνα, Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών-Επιστημονικών Θεμάτων*, Τόμος 8, 2016, σελ. 231-240. https://erkyna.gr/e_docs/periodiko/dimosieyseis/filologia/t08-16.pdf
- Καψωμένος, Ερατοσθένης. *Αφηγηματολογία: Θεωρία και Μέθοδοι Ανάλυσης της Αφηγηματικής Πεζογραφίας*. Πατάκης, 2014.
- Σηφάκη, Ευγενία. «Δομισμός, Μεταδομισμός και Σπουδές Φύλου». [Κεφάλαιο 5]. Στο Σηφάκη, Ε. *Σπουδές Φύλου και Λογοτεχνία*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, 2015.
- Τζούμα, Άννα. *Εισαγωγή στην Αφηγηματολογία: Θεωρία και Εφαρμογή της Αφηγηματικής Τυπολογίας του G. Genette*. Συμμετρία, 1997.

Μεταφρασμένη βιβλιογραφία

- Abrams, Meyer Howard. *Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων*. Μτφρ. Γιάννα Δεληβοριά. Αθήνα: Πατάκης, 2017.
- Barry, Peter. *Γνωριμία με τη Θεωρία: Μια Εισαγωγή στη Λογοτεχνική και Πολιτισμική Θεωρία*. Μτφ. Αναστασία Νάτσινα. Αθήνα: Βιβλιόραμα 2013.
- Cuddon, John Anthony. *Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων και Θεωρίας Λογοτεχνίας*. Μτφρ. Γιάννης Παρίσης-Μαρία Λιάπη. Αθήνα: Μεταίχμιο, 2005.
- Culler, Jonathan. *Λογοτεχνική Θεωρία: Μια Συνοπτική Εισαγωγή*. Μτφρ. Κ. Διαμαντάκου. Ηράκλειο: ΠΕΚ, 2003.
- Eagleton, Terry. *Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας*. Μτφρ. Μ. Μαυρωνάς. Αθήνα: Οδυσσεύς, 1989.
- Newton, Ken, επιμ. *Η Λογοτεχνική Θεωρία του Εικοστού Αιώνα: Ανθολόγιο*

Κεμένων. Μτφρ. Αθανάσιος Κατσικερός-Κώστας Σπαθαράκης. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2014.

- Smith, Philip. *Πολιτισμική Θεωρία: Μια Εισαγωγή*. Μτφρ. Αθανάσιος Κατσικερός. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, 2006.